

INTERN KONTROLL

Inledning

I kommunallagen fördelas ansvaret för uppföljning och kontroll av kommunens verksamhet på revisorerna, kommunstyrelsen och nämnderna.

Revisorerna granskar i den omfattning som följer av god revisionssed den verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna har även skyldighet att pröva den interna kontroll som åvilar respektive nämnd med utgångspunkt vad som är skrivet i kommunallagen om nämndernas ansvar för sin verksamhet (kommunallagen 9:7). Revisorerna kan dock aldrig ta ansvar för att utföra den interna kontrollen, men de kan naturligtvis inta ett konsultativt förhållningssätt i frågor som berör intern kontroll. Revisorerna rapporterar enbart till kommunfullmäktige som är deras uppdragsgivare.

Kommunstyrelsen har en särställning bland de kommunala nämnderna och skall ha en uppsikt över övriga nämnders verksamhet (kommunallagen 6:1).

Nämnderna skall enligt kommunallagen 6:7 och 9:7 göra egna kontroller, och se till att verksamheten bedrivs på tillfredsställande sätt. Att även revisorerna gör granskningsuppgifter fritar inte nämnderna från dessa uppgifter.

Reglementet för intern kontroll skall ses som ett komplement till övriga riktlinjer, främst attestreglemente, redovisningsreglemente, ekonomiska styrprinciper och rutinhandböcker för ekonomi- och personaladministrativa rutiner.

Reglementet för intern kontroll skall tillämpas både på ekonomiska förhållanden, och på olika former av verksamhetsuppgifter hos nämnderna.

Exempel på kontroller

- fakturahantering
- attestrutiner
- hantering av kontantkassor
- lönerapportering
- personalredovisning
- faktureringsrutiner
- kravrutiner
- medelshantering
- hantering och redovisning av bidrag
- reglementen
- delegationsordningar
- rutin- och systembeskrivningar
- styr- och uppföljningssystem
- posthantering och diarieföring
- arkivering
- ADB-säkerhet / sårbarhet
- efterlevnad av lagar och regler

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

att anta förslag till reglemente för intern kontroll

Perstorp 2003-10-29

Anders Ottosson
Ekonomichef

REGLEMENTE FÖR INTERN KONTROLL

1§ Syfte

Reglementet syftar till att säkerställa att kommunstyrelse och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, d.v.s. de ska med rimlig säkerhet säkerställa att följande mål uppnås;

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm

2§ Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en organisation kring intern kontroll upprättas inom kommunen.

Kommentar

Det är viktigt att kommunstyrelsens övergripande ansvar för att verka för en god kontroll fastlägges, bl.a. i enlighet med kommunallagen 6 kap § 1. Kommunstyrelsen får således ett ansvar för att utforma en övergripande organisation för den interna kontrollen. En annan viktig uppgift är att formulera förvaltningsövergripande anvisningar kring intern kontroll exempelvis i frågor om attest, uppföljning, lönerapportering m m.

3§ Nämnderna

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Den enskilde nämnden har därvid att tillse att en organisation upprättas för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde och att regler och anvisningar antages för den interna kontrollen.

Kommentar

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i kommunallagen 6:7 och 9:7. Det är alltid respektive nämnd som har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll. I detta ansvar ligger, att med utgångspunkt från den övergripande interna kontrollorganisation som fullmäktige har beslutat i detta reglementet, utforma en lokal organisation anpassad till respektive nämnds organisationsutformning. Vidare måste lokala regler och anvisningar för den interna kontrollen utformas. Det är viktigt att dessa regler och anvisningar dokumenteras och antages av nämnden.

4§ Förvaltningschefen

Inom sitt verksamhetsområde ansvarar förvaltningschef eller motsvarande för att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll. Reglerna ska antagas av respektive nämnd. Förvaltningschefen är skyldig att löpande rapportera till

nämnden hur den interna kontrollen fungerar. Allvarligare brott mot den interna kontrollen rapporteras omedelbart till styrelse / nämnden.

Kommentar

Förvaltningschefen har det verkställande ansvaret för att arbeta fram regler och anvisningar om intern kontroll. Givetvis kan förvaltningschefen uppdra till någon / några andra inom organisationen (exempelvis ekonom, kamrer, avdelningschef etc.) att konkret utforma förslag till regler och anvisningar. I reglerna och anvisningarna anges också förvaltningschefens skyldighet att löpande rapportera till nämnden om hur arbetet med att utforma och förändra den interna kontrollen fortskrider samt hur den interna kontrollen fungerar.

5§ Verksamhetsansvariga

Verksamhetsansvariga chefer på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar om intern kontroll, samt att informera berörs personal om reglernas och anvisningarnas innebörd. Brister i den interna kontrollen skall omedelbart rapporteras till närmast överordnad.

Kommentar

Med verksamhetsansvarig avses chefer på olika nivåer i organisationen. De verksamhetsansvarigas ansvar för att arbeta i enlighet med de regler och anvisningar som har antagits av nämnden kring den interna kontrollen fastslås här. Alla anställda har en skyldighet att omedelbart rapportera fel och brister i det interna kontrollsystemet till den närmast överordnade som i sin tur också är skyldig att rapportera vidare uppåt i organisationen. Syftet med detta är givetvis att man inom förvaltningen omgående skall kunna vidtaga åtgärder för att komma tillrätta med de fel och brister som har uppmärksammats.

6§ Nämndernas skyldigheter

Varje nämnd har en skyldighet att löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden ska som grund för sin styrning genomföra riskbedömningar för sin verksamhet.

Kommentar

För att det interna kontrollsystemet skall fungera och kunna förändras i takt med verksamhets- och organisationsförändringar, fordras en kontinuerlig uppföljningsprocess. Detta förutsätter att nämnden själv handhar uppföljningen eller att nämnden beslutar att någon / några anställda ska biträda nämnden i detta arbete. Det kan ibland vara en fördel om någon utanför nämndens organisation biträder med uppföljningen.

7§ Intern kontrollplan

Interkontrollplan för innevarande år ska antagas av nämnden senast under februari månad.
(år 2004 ska internkontrollplan för innevarande år antagas av nämnden senast under maj månad)

Den ska minst innehålla ;

- vilka rutiner samt vilka kontrollmoment som ska följas upp,
- omfattningen på uppföljningen (frekvensen)
- till vem uppföljningen ska rapporteras
- när rapportering ska ske
- genomförd riskbedömning

Kommentar

Olika granskningsområden bör väljas ut med utgångspunkt från en väsentlighets- och riskbedömning. Hur omfattande denna plan skall vara måste givetvis diskuteras med utgångspunkt från den omfattning och volym som nämndens verksamhet har, och den väsentlighets- och riskbedömning som gjorts.

Exempel på internkontrollplan;

Process	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Risk
Attestrutiner	Att gällande attestrutiner följs och rutiner följs	Ekonom	Två gånger per år	Stickprov	Förvaltningschef	Allvarlig
Anmälan av delegationsbeslut	Delegationsordning	Nämndssekreterare	En gång per år	Stickprov	Förvaltningschef	Måttlig
Hälsa- och sjukvård på kommunens äldreboden	Att socialtjänstlag och hälso- och sjukvårdslag följs	Medicinsk ansvarig sjuksköterska	En gång per år	Uppföljn. av alla individ-Ärenden	Förvaltningschef	Allvarlig
Verkställande av bifallna motioner	Beslut i fullmäktige	Nämndssekreterare	En gång per år	Uppföljn. av Beslut	Förvaltningschef	Allvarlig
IT-säkerhet	Att rutiner för säkerhet följs	Ekonom IT-ansvarig	En gång per år	Stickprov	Förvaltningschef	Allvarlig
Hemtjänst	Att beslut överensstämmer med insats	Områdeschef	En gång per år	Stickprov	Förvaltningschef	Allvarlig
Lönebeslut	Delegationsordning	Ekonom	En gång per år	Stickprov	Förvaltningschef	Måttlig
Upphandling/inköp	Att policy och avtal följs	Ekonom	En gång per år	Stickprov	Förvaltningschef	Måttlig
Faktureringsrutin inom barnomsorgen	Tillämpningsregler	Rektor	En gång per år	Stickprov	Förvaltningschef	Låg
Uppföljning av fattade beslut	Beslut i nämnd	Områdeschef / rektor verksamhetschef	En gång per år	Stickprov	Förvaltningschef	Medel
Moms	Att reglerna för momsredovisning och redovisning följs	ekonom assistent	En gång per år	Stickprov	Förvaltningschef	Allvarlig

Exempel på rapport från kontrollansvarig till förvaltningschef;

Kontrollrapport			
Nämnd / förvaltning / enhet		
Process (rutin / system)		
Resultat			
		Ja	Nej
1.	Rutinen fungerar	☐	☐
2.	Rutinen fungerar men behöver utvecklas	☐	☐
3.	Följande avvikelser har konstaterats;		
		
		
		
Kontroll utförd (datum)		
Kontrollansvarig		

8§ Uppföljning av intern kontrollplan

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen skall, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden i den omfattning som fastställts i den interna kontrollplanen. Genomförd uppföljning rapporteras till nämnder/styrelsen eller motsvarande oavsett utfall. Vid upptäckta brister lämnas också förslag på åtgärder för att förbättra kontrollen.

Kommentar
Rapportering ska ske skriftligt

9§ Nämndens rapporteringsskyldighet

Nämnden ska senast den 28 februari varje år rapportera till kommunstyrelsen, resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden. Rapporteringen ska samtidigt ske till kommunens revisorer. Allvarigare brott mot eller brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till kommunstyrelsen och kommunens revisorer.

Kommentar

Eftersom kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen, är det viktigt att resultatet av nämndernas uppföljningar av den interna kontrollen rapporteras till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har sedan att ta med dessa rapporter i sin bedömning över kommunens totala interna kontrollsystem. Kommunens revisorer skall också ta del av rapporterna, eftersom de bör utgöra en del av ett underlag för ett uttalande ” om kontrollen inom nämnden är tillräcklig ”.

10§ Kommunstyrelsens skyldigheter

Kommunstyrelsen skall med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, vidta nödvändiga åtgärder. Kommunstyrelsen skall även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen.

Kommentar

Kommunstyrelsen skall, med utgångspunkt från nämndernas rapporter och den egna uppföljningen inom kommunstyrelsens verksamhetsområde, utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll. I egenskap av ägare är det naturligt att information inhämtas om hur de interna kontrollsystemen fungerar i de kommunala bolagen. Det är också viktigt att denna utvärdering leder till att åtgärder vidtages till förbättringar av eventuella brister i kontrollsystemet. Kommunens revisorer bör här, liksom vid liknande diskussioner ute i nämnderna, vara lämpliga samtalspartners.

11§ Anvisning och tolkning

Kommunstyrelsen skall tolka och utfärda anvisningar med anledning av detta reglemente.